

מצרים

בלי מלך. בלי באשא. בלי ביי

כאשר, באחד משידוריו בתחילת השבוע, לא הוסיף קריין רדיו קהיר את התואר באשא לשמו של עלי מאהר, ראש הממשלה, היה זה, תוארו של איש מכובד מכל דבר, אך למעשה, לא זעזע חסרון זה שום אדם. כי מאז באו שתי הפצצות הגדולות של השתלטות הצבא והדת פארוק (העולם הזה 77) חדלו ההפצצות הרגילות להתמיה את מאויני רדיו קהיר.

ביטול התוארים של באשא וביי שהוענקו עליי פארוק (ולפניו השולטנים התורכים) עורר גל של נרחבות אשר כולם ניבאו את ביטולה השלם של המלוכה במצרים. אף סופר על אגף של מפלגת אל-והד שהגיש תביעה מפורשת לכך. "זהו הצעד הראשון של המהפכה", סיפרו. "אחריו יבואו שאר הצעדים שהיו במהפכה הצרפתית."

אך לאלה שחיו להופעת גילוינות — או לכל הפחות כיתות-אש — נכונה אכזבה. כי שבע השנים של שלטונו, לא עשה הגנרל מוחמד נגיב אלא צעדים סמליים והפגנות. הוא ביטל את תוארי האצילות, הכריז שוב ושוב על מחמה בשחיתות והעיקר — הודיע כי אין הוא מתכוון להתערב בפוליטיקה. כיצד אתה קורא, אם כן, שאלוהו עיתונאי חוץ, "לפעולתך הנוכחית? האין זאת התערבות של הצבא בעניינים פוליטיים?"

"לא, היתה התשובה התקיפה. "זאת לא התערבות כפי שהיא מקובלת כאן. זהו מצב זמני שיתלוף מיד כשנצליח לטהר את החיים הציבוריים מן השחיתות והבגידה."

רק תקופת-מעבר. במידה מסוימת צדק הגנרל. מאז אילץ את פארוק למנות את עלי מאהר לראש ממשלה, נמנע מלהתערב בניהול ענייני המדינה השוטפים. הוא גם נמנע מלהתערב בחיים הפוליטיים — במובן המרחבי של המונח — בהמנעו מנקיטת כל עמדה כלפי המפלגות. הוא הביע את אימונו במאהר, שלח משמרכבוד לקבל את פני אל-נחאס בשבוע משוער, קיבל לראיון את מנהיג האחים המוסלמים.

"אין לי שום נטייה מפלגתית", הוא הודיע.

"אשמח מאד לקבל כל מנהיג הרוצה להפגש עמי."

אולם איש לא התייחס לדברים אלה ברצינות. היה ברור, ללא שמץ של ספק, כי היתה זאת תקופת-מעבר בלבד. למרות שהצליח ל"בצע את ההפיכה, אין עדיין לנגיב התמיכה הרחבה של שכבות העם, הדרושה לייצוב כל שלטון. אין לו גם שום גוף פוליטי התומך בו אשר מסוגל לנהל את המדינה. עד שיעליח לגבש את משטרו דרוש לו זמן ודרוש לו גם שקט לפעול בלי סיכסוכים עם המפלגות הגדולות (בעיקר הוואד) או תנועת האחים המוסלמים.

עד עתה מוכנים ראשי המפלגות לשחק פעולה: כל אחד מהם מקוה כי הוא יהיה האיש שהנהלת המדינה תימסר לידיו. אך אם ילך הגנרל נגיב בדרכו באותה תקיפות ועקביות בה צעד עד כה, מצפה לכל המנהיגים המוכבדים אכזבה. לא פעם הוא הביע את דעתו, עוד לפני ההפיכה, כי הצבא הוא המכשיר היחיד המסוגל לבצע משהו רציני וכנה במצרים. ואין כל סיבה מדוע לא יחליט, בבוא המועד, כי אין לו כל צורך במדינאים ובעסקנים ציבוריים מושחתים.

על כל פנים דבר אחד ברור: למרות שאין המאורעות במצרים מהדורה חדשה של מהפכה הצרפתית, הביאו אתם שינויים ערכיים יסודיים בזירה הערבית. בין מיליוני הפלאחים העלובים התחילה מבצבצת המחשבה כי אפי' שר גם לחיות בלי המלך ובלי הביי והבאשא המכובדים.

מה שיבוא אלה, קשה לנבא מראש: שובו של פארוק בתמיכת זרים, מהפכה עממית רחבה, השתלטות הקנאים הדתיים. "זהו סוד שאפילו הגנרל נגיב אינו יודע את סיבוי, סיכסם מדינאי ערבי ותק. "בינתיים, בכל אופן, הוא יושב היטב על הטנקים שלו."

השוטר הפריע לשקט

איחסאן איבד עין כתוצאה מתאונה, לכן היתה השקפתו על העולם חריצנית בקצת. אם בחר דוקא לראות את הצד הקר, איש אינו יכול להאשימו. הוא עובד כפקיד ממשלתי ושנא כל דבר סביבו: הוא השי' תול למעט את יחסיו עם הזולת עד למיני' מום, לא ביקר אצל איש, לא התעניין בשכני' גיור, נפרד לחלוטין מבני משפחתו. חבריו ל' עבודה אך בקושי ידעו על קיומו.

אולם זה לא מנע את איחסאן מלבקר בבתי קולנוע, שם נהג לשבת בקצה הימני של האולם על מנת ליצור לעצמו את הרושם ש' שב באמצע. מתוך עשרה ז'רטים הוא מצא חשעה גרו' יים ואחד איום, נהג לחזור הביתה כולו זועף, לשחות יאלריאן ולהרדם.

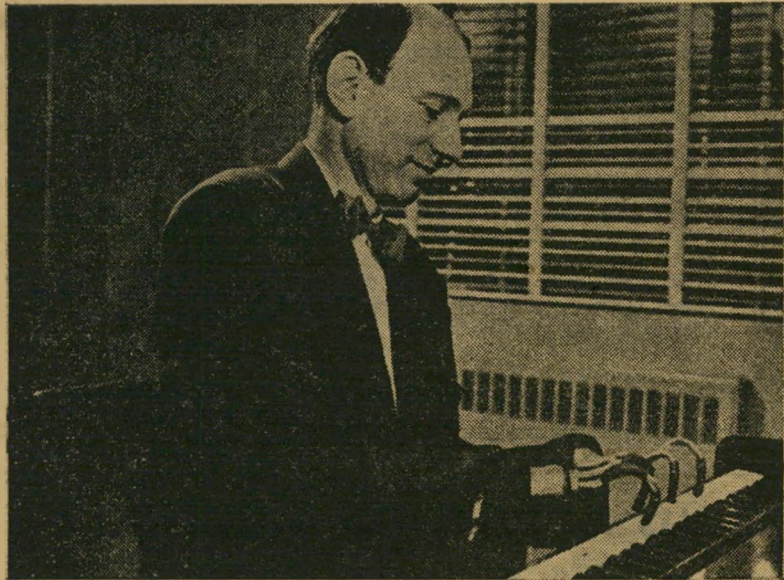
אך לפני שבוע לא יכול להרדם: הסרט שראה אותו רב הדהים אותו במידה שלא ידע עד כה. קשה היה לו להבין כיצד אנשים יכלו ל' צור זועות כאלו שהוצגו או כיצד יכלו אחרים לחוות ב' הן ולהנהנות מהן. "כיצד אפשר להציג שחור על גבי לבן פשעים כאלה?" הוא זעף, "מה עושה הממ' שלה? אייה הצנוורה?" לבסוף הגיע להחלטה שיש לתלות את כל יצרני הסר' טים ואורבי תוצרתם, לשרוף אותם חיים בתוך בתי-הקול' נוע.

למחרת גבר הרעיון בראש איחסאן ומשך כל נסיעתו ב' חשמלית גיור ורטן. הביע את תביעותיו העלות באש את בתי-הקולנוע וכל הק' שור בהם. לרוע מזלו נסע באותה חשמלית שוטר חרש שעקב בתעניינות אחרי צע' קות איחסאן על אש ושרי' פות. הוא היה חדש במק' צועו וההתקדמות בסולם ה' דרגות עמדה לנגד עיניו כל הזמן.

"הנה ההודמנות", הוא קבע. "זה אדם המתכנן ב' ודאי עוד שבת שחורה, לה צית את קהיר מחדש. אני אאסור אותו ואכריח אותו לגלות את שמות שותפיו ל' קשר, הבירה תוצל הודות ל' עירנותי, אני אעלה בדרגה, יתנו לי פרס גדול, יצלמו אותי בעיתונים אקנה וילה

סביב ראש הממשלה, ליווהו בדרכו למרכז המסחרי תוך צעקות ומחאות כפיים. בש' מועד כמה סוחרים, שלא נענו לפניית האר' מוזיצייה והשאירו את חנויותיהם פתוחות, את ההמולה, פנו לעוברים ברחוב כדי ל' רר את סיבת הרעש. "הפגנה!" ענו להם.

מלת האימים הרעידה את לבות הסוחרים. "מפגינים! מפגינים!" הם צעקו אחד לשני. וכהרף עין נסגרו גם חנויות שבע' ליהן לא קיבלו על עצמם את הוראת השב' תה של מפלגות האופוזיציה.

ריימונד לייצ'ר, פסנתרן מן הג'פיים, באך ובוגי ווגי

שהובילו כבול, לתחנת המשטרה. האשמה: הפרת השקט במקום ציבורי.

איראן

חרב גם קוטלת

לפי המחקרים המבוססים ביותר של הפר' שנים האירופיים והאמריקאים צריכה איראן להמצא על סף מהפכה אדירה שתטאטא לפניה את מוסאדק וכל תוכניותיו השגער' גיות. העם רעב, אין עבודה, הכנסות המוני' נה אפסו. וכל זה, לדברי אותם הפרשנים, נגרם עליידי ייבוש זרם הדולרים שנבע מ' מעיינות הנפט בדרוב.

אכן צודקים פרשנים אלה: איראן באמת נמצאת על סף מהפכה אדירה. העם רעב, אין עבודה, הכנסות המדינה אפסו. אולם מצב זה היה קיים באיראן משך דורות. ואם זרם הדולרים פחה, רק פקידי ממשלה וכמה עשירים נפגעו מכך. להמונים האיראניים לא משנה הרבה אם האנגלים מפיקים נפט או לא. אולם טעותם האמיתית של הפרשנים היא — או ליתר דיוק — היתה, על כיוון המהפ' כה. כי לאחר מאורעות הדמים שפרצו מיד לאחר מינוי קואם אל-סולטנה לראש ממש' לה, ברור לחלוטין כי לא נשקפת כל סכנה של טיטאטא למוחמד מוסאדק.

לאחר כניעתו של השאח נוכח תמיכת הצ' בא מוסאדק, קיבל הלה את התפקיד החיר' גי שתבע לעצמו: שר הבטחון. עם תמיכת ההמונים ברחובות מצד אחר והחיללים מצד שני אין כל מכשול בפני מוסאדק. גם אם ירצה להוסיף את מוחמד רוא ששא ואש' תו היפה לרשימת המלכים המשוחררים אליה משתיך עתה פארוק.

אולם בינתיים מסתפק מוסאדק בהגפת ה' חרב בלבד: השאח נשאר ראש המדינה אף כי אסור לו להתערב בניהולה או אפילו לפגוש אישיות מדינית בלי הסכמת ראש ה' ממשלה ושר הבטחון. כדי שיהיה ברור כי החרב מסוגלת גם לקטול ממש, נשלחו אחות המלך ואמו לטיול ממושך מחוץ לאי' ראן, ואחריהן ראש המטה אוהד השאח — כדוגמה למה שמצפה למי שיעזב לעמוד בין העם האיראני ומנהיגו מוסאדק.

הלבנון

השפעתו של ראש הממשלה

לפי הוראות מפלגות האופוזיציה היו כל בתי המסחר של ביירות צריכים לשבות כמחאה נגד הממשלה. ביום המיועד לשב' תה יצא סאמי ביי אל-סולח, ראש ממשלת הלבנון, לסייר ברחובות ולהשטיע, בנוכחותו, על התנוונם שלא ישבתו. כרגיל במקרים אלה התאסף המון רב

מוסיקה

פסנתר לאצבעות פלדה

הקהל הרב שמילא את אולם הקונצרטים הניו-יורקי הריע בהתלהבות לפסנתרן. הישגו של הפסנתרן היה גדול, לא היה לו תקדים בדברי ימי המוסיקה הקונצרטי. לא היה זה קונצרט רגיל. הקהל הגלהב שמע ביצועים מושלמים יותר של הפוגה לכאן, אך הריע יותר לאומץ לבו של הפסנתרן מאשר לנגינתו. כי לרימונד לייצ'ר, יליד אנגליה בן ה-35, לא היו עשר אצבעות להן נכתבה מוסיקת הפסנתר. לא היתה לו אף אצבע אחת. בקצה גפיו המלאכותיות שבאו במקום שתי ידיו אותן איבד בעלותו על מוקש, בלטו ארבע אצבעות פלדה. מארבע אצבעות אלה הפיק לייצ'ר עיבודים רבים, החל מבאך ועד לבוגי' ווגי, אותם ערך בעצמו, משך ארבע שנות אמונים בידי המלאכותיות. כי לייצ'ר לא ראה כל סיבה להניח לפסנתר עליו החל לפ' רוס בגיל חמש בגלל שאיבד את שתי ידיו בגיל 33.

צה"ל קדם להתיישבות. אחר שלייצ'ר יצא בלי שריטה משש שנות מלחמה בשרות הצבא הבריטי, נקלע לארץ-ישראל, החליט להשאר בה. בהשתחררו מהצבא הצליח ל' שכנע מספר מחברי יחידתו להתארגן כגרעין, לעלות לגליל. בפרוץ מלחמת השחרור היה הגרעין הבריטי מוכן לעלייה להתיישבות מש' קית. אך צה"ל קדם להתיישבות רימונד לייצ'ר הצטרף לחטיבה לגלילית, הקדיש לה את נסיו' נו הקרבי הממושך. שרתו בצה"ל נסתיים חיש מהר. בזמן ההפוגה הראשונה בסיוור על משוריין בגליל המערבי התפוצץ מוקש תחתיו, מחץ את שתי ידיו.

לייצ'ר הועבר לבית-חולים ניו-יורקי, בו הרכיבו לו גפיים במקום שתי ידיו. אחר שב' עות מספר גילה אהבה לאחות האמריקאית שטיפלה בו, נשא אותה לאשה מיד אחר שלמד להחזיק טבעת ושואין בשתי אצבעות פלדה.

עתה חי הזוג בפרבר ניו-יורקי, מגדל את בנו דוד, בן השנתיים. לייצ'ר המדופף לעתים קרובות באלבום הצלומי הגליל אינו בודע ב' חבריו שעתה לא יוכל להביא כל תועלת ב' סיכיות ההן, אך הוא מסכים אתם שלו עצמו תביא עתה ניו-יורק תועלת רבה יותר. מלבד הקונצרטים, את הכנסתם מקדיש ליי' צר לטובת המגביות, יסיים בשנה הבאה את לימודי המתימטיקה שלו באוניברסיטה הע' רוגית של ניו-יורק ואז הוא מתעתב לשוב ארצה לגלות יחד עם ידיעותיו המתמטיות את יכלתו הפסנתרנית לקהל הישראלי.

גנרל מוחמד נגיב למהפכה צרפתית, הגילוסניה